

Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram Prioriteringer for 2014

På finansloven for 2014 er der reserveret ca. 100 mio.kr. til MUDP til at støtte virksomhedernes udvikling af nye miljøteknologiske løsninger, som foruden at levere bedre og billigere miljøløsninger også har potentiale for at bidrage til øget eksport og flere grønne produktionsjobs i Danmark.

De miljøtemaer, der er i fokus for MUDP i 2014, er:

- vand og klimatilpasning
- cirkulær økonomi og genanvendelse af ressourcer i affaldet
- renere luft og mindre støj
- færre problematiske kemikalier
- modernisering af industriens miljøindsats

Målgruppen for programmet er især danske produktionsvirksomheder og andre, der satser på at udvikle ny miljøteknologi til det globale marked. Hovedparten af midlerne anvendes til konkrete udviklings- og demonstrationsprojekter, herunder til større fyrtårnsprojekter, hvor nye miljøteknologiske løsninger demonstreres og afprøves i fuld skala, og til mere afgrænsede projekter, som mindre virksomheder har bedre mulighed for at løfte.

Som led i indsatsen medfinansieres på udvalgte områder-partnerskaber for innovation for at styrke samspillet mellem miljøreguleringen og innovation i virksomhederne. Derudover gives mindre tilskud til aktiviteter, der fremmer eksport af grønne danske løsninger til lovende markeder.

Det Rådgivende Udvalg for Grøn Teknologi rådgiver løbende Miljøministeriet om indsatsen bl.a. med henblik på at sikre bedst mulig kontakt til virksomheder og teknologileverandører.

Som en del af programmet gennemføres en særskilt indsats for fremme af økologisk byggeri inden for en ramme på 12,5 mio. kr. i 2014. Der er nedsat et særligt Rådgivende Udvalg for Økologisk Byggeri, som rådgiver om indsatsen specifikt på dette område.

Miljøudfordringer i fokus

Nedenfor er skitseret de udfordringer, hvor Miljøministeriet aktuelt vurderer, at der er størst behov og potentiale for nye miljøteknologiske løsninger. Disse udfordringer vil blive prioriteret i udmøntningen af MUDP i 2014.

Der vil også være mulighed for at søge tilskud til projekter, hvor virksomheder kan bidrage til løsning af andre væsentlige miljøudfordringer end skitseret nedenfor. Forudsætningen er, at projekterne vurderes at have et stort miljø- og markedspotentiale.

Vand

Globalt er vandressourcerne presset af overudnyttelse og forurening, og også i Danmark står vandsektoren over for nye udfordringer og muligheder. Decentrale

rensningssløsninger bliver mere kosteffektive, der er øget fokus på at genindvinde ressourcerne i spildevandet samtidigt med, at vi skal anvende så lidt vand som muligt. Dermed kan virksomheder styrke deres konkurrenceevne, og forudsætningerne forbedres for at håndtere de udfordringer, som vandplanerne stiller os overfor.

Prioriterede miljøteknologiske udfordringer for MUDP i 2014:

- Recirkulation af ressourcerne i spildevandet – synergier vand/energi, fosfor mv.
- Decentrale renseløsninger – på landet, hospitaler, ballastvand og produktion
- Sikring af rent drikkevand – styring, overvågning, måling og behandling
- Kosteffektiv vandforvaltning – digitalisering, samkøring af afløbssystemer, renseanlæg mv.

Klimatilpasning

I løbet af de næste årtier vil vi gradvist få mere regn, mere vind, højere vandstand og mere ekstremt vejr. Klimaændringerne vil lægge et stort pres på kloaksystemerne og på vores kyster, men løsningen er ikke nødvendigvis at udskifte rørene, så de får en større kapacitet eller at bygge højere diger. Der er behov for løsninger, som kombinerer varslingsystemer med teknologier og metoder til tilbageholdelse og nedsivning af regnvand og kombinerer brugervenlige varslingsystemer med monitorering af risiko for højere vandstand. Og der er behov for afløbsteknologier, der bremser, fordeler og rensrer regnvandet, og løsninger, der sætter fokus på styring af vandudfordringen i det åbne land.

Prioriterede miljøteknologiske udfordringer for MUDP i 2014:

- Monitorering og brugervenlige varslingsystemer af risiko for højere vandstand samt nedbør og overfladevand
- , Håndtering og rensning af overfladevand i byer og det åbne land
- Intelligent styring af spildevandssystemer bl.a. på baggrund af bedre varsling
- Kortlægning og simulering af oversvømmelsesrisici
- Sikring af værdier ved oversvømmelser

Cirkulær økonomi og genanvendelse af ressourcer i affaldet

Affaldsmængderne skal minimeres, og en mere effektiv ressourceanvendelse skal fremmes. Der er behov for at genanvende ressourcerne i affaldet bedre og recirkulerede materialer skal anvendes i nye produkter. Ressourcer findes ikke kun i miner, men også i skraldecontainere, bygninger, spildevand m.v. Nye løsninger skal have fokus på høj kvalitet i genanvendelsen og at fjerne problematiske stoffer fra ressourcekredsløbet. Dette er udgangspunktet for regeringens ressourcestrategi, hvor der er fokus på øget genanvendelse af ressourcerne i affaldet.

Prioriterede miljøteknologiske udfordringer under MUDP i 2014:

- Øget genanvendelse af ressourcerne i det organiske affald med et skifte i retning af øget bioforgasning, hvor energien skal udnyttes bedst muligt samtidigt med, at næringsstoffer ol. indvindes
- Øget genanvendelse af de tørre materialer i affaldet, fx elektronik-, metal og plastaffald - fra indsamling og sortering over oparbejdning til anvendelse af de recirkulerede materialer
- Øget kvalitet i genanvendelsen af bygge- og anlægsaffald
- Nyttiggørelse af recirkulerede materialer ved udvikling og produktion af nye produkter.

Renere luft

Luftforurening i de store byer, fx kvælstofilter, svovldioxid og partikler er på vej til at blive den primære miljørelaterede sundhedsrisiko på verdensplan. En af de store udfordringer er, at stigende verdenshandel øger efterspørgslen på transport. Særligt den internationale skibsfart løfter store dele af denne vækst, og Danmark har som søfartsnation gode forudsætninger for at bidrage til en renere skibsfart. Også vejtransporten er en stor udfordring, hvor danske virksomheder kan levere specialiserede renluft løsninger.

Prioriterede udfordringer under MUDP i 2014:

- Den tætte by's særlige udfordringer med trængsel og luftforurening
- Luftforurening fra den globalt voksende skibs- og vejtransport
- Luftforurening fra energifremstilling og industriproduktion.

Mindre støj

Mange mennesker i Danmark er udsat for generende støj som for eksempel støj fra vejtrafik, der er en væsentlig kilde til sygdom og tabte leveår i Danmark. Med butikker og arbejdsplader, der er aktive 24/7, kan der forventes et skærpet krav om fred og ro i aftentimerne og uforstyrret søvn om natten. Der forventes en stigende global efterspørgsel efter grøn teknologi, der kan forebygge og begrænse støj. Danmarks ambitiøse målsætninger for vindkraft har endvidere sat fokus på behovet for at reducere og regulere støj fra vindmøller.

Prioriterede udfordringer under MUDP i 2014 :

- Mindre støj fra vejtrafik
- Reduktion af støj fra bygge- og anlægsarbejder
- Byggematerialer, der begrænser støj

Kemikalier

De produkter og materialer, som vi bruger i Danmark, indeholder ofte kemikalieråvarer, der er produceret langt fra Danmark. Derfor er der behov for løsninger, der omfatter hele varekæden. Indsatsen skal fokusere på designfasen, på leverandørkrav til råvarer og på at reducere og erstatte brugen af skadelige kemikalier i produkter og produktionsprocesser til gavn for forbrugere, arbejdstagere og miljø. Samtidig er der behov for løsninger, der bidrager til en mere bæredygtig udnyttelse af ressourcerne og til udvikling af nye materialer og produkter i en biobaseret økonomi.

Prioriterede miljøteknologiske udfordringer under MUDP i 2014:

- Reduktion af problematiske kemikalier i produkter og produktion
- Mere miljø- og sundhedsvenlige biocider

Modernisering af industriens miljøindsats

I den skærpede globale konkurrence skal danske virksomheder kunne respondere hurtigt på nye teknologiske eller markeds- og reguleringsmæssige muligheder og udfordringer. Mange danske industrivirksomheder er dygtige til at reducere udslip og forurening, men der er et øget behov for at kunne økonomisere med knappe naturressourcer, fordi råvaremarkedet har tendens til stigende og svingende priser.

Miljøreguleringen af virksomhederne ændres gradvist. Der introduceres mere rummelige miljøgodkendelser af virksomhederne, og der er et ønske om, at danske virksomheder kommer på forkant af gennemførelsen af EU's virksomhedsrettede miljødirektiver, så der bliver tid til planlægning og innovation.

Prioriterede miljøteknologiske udfordringer under MUDP i 2014:

- Danske virksomheders teknologiudvikling skal være på forkant med EU's miljøregulering med særlig fokus på Bedst Tilgængelig Teknologi (BREF)
- Fremme ressourceeffektivitet og lukkede ressourcekredsløb i virksomheder og mellem virksomheder.

Fremme af økologisk byggeri

Bygninger har stor indflydelse på vores livskvalitet og økonomien. Opførsel, drift, vedligeholdelse og nedtagning af bygninger fylder meget også på arbejdsmarkedet og miljømæssigt. Kommissionen vurderer, at omkring 40 % af miljøbelastningen er relateret til byggeriet. Aktuelt er byggeriet presset, og der er behov for et miljørigtigt byggeri i en

mere ressourceeffektiv proces og med en bedre udnyttelse af ressourcer, så materialerne i byggeriet kan indgå i et økonomisk og ressourcemæssigt kredsløb. Desuden giver et bedre indeklima bedre produktivitet hos medarbejdere og kan øge værdien af bygninger. Der forventes et voksende marked for bæredygtige byggematerialer, og der er behov for en udvikling af nye løsninger eller skalering af eksisterende løsninger, hvis Danmark skal være leverandør til dette marked.

Prioriterede udfordringer under MUDP i 2014:

- Ressourcekredsløb i byggeriet
- Bæredygtige byggematerialer med færre problematiske stoffer
- Bedre tilgængelighed af løsninger og bæredygtige byggevarer gennem dokumentation af egenskaber
- Afprøvning og udvikling af løsninger til storskalaproduktion.

Eksport og miljøsamarbejde

Forudsætningen for at fastholde danske virksomheders styrkepositioner inden for miljøteknologi er, at deres løsninger kommer ud på det globale marked. EU er langt det vigtigste marked for danske producenter af miljøteknologi, men det indre marked er pt. kendetegnet ved lav økonomisk vækst. Derfor er det vigtigt, at danske leverandører af miljøteknologi kommer ud på de lovende vækstmarkeder. Det er også her danske løsninger kan skabe de største miljøforbedringer.

Prioriterede udfordringer under MUDP i 2014:

- Danske virksomheder skal tilpasse deres løsninger til udfordringerne på eksportmarkederne
- Danske virksomheder skal levere sammenhængende løsninger frem for primært at være komponent leverandører

Partnerskaber

Der er under programmet mulighed for at etablere partnerskaber for innovation, hvor der vurderes at være potentiale for at skabe merværdi ved at koordinere udviklingen af regulering og miljøindsats med virksomhedernes innovation. Partnerskaberne samler foruden relevante myndigheder brugere og leverandører af ny miljøteknologi.

Partnerskaberne bidrager til, at danske producenter af miljøteknologi får bedre forudsætninger for at være "first mover", når vi står over for ændringer af miljøindsatsen f.eks. ved gennemførelse af nye miljørelaterede EU-direktiver. Samtidigt kan partnerskaberne forberede erhverv på at løfte nye miljøforpligtelser, så de kan gennemføres så effektivt som muligt.

Nye planlagte MUDP-partnerskaber i 2014:

- BREF partnerskab for fødevarersektoren
- Partskab for etablering af et "state of art" sorteringsanlæg affald
- Vandspild i Kinesiske byer